30/2
1917

თეატრი და ცხოვრება

სათეატრო სალიტერ. ჟურნალი

№ 26 — 1917
კვირა თიბათვის 25

წლიწადი მეხუთე გამოცემისა
ფასი 20 კ.

230

პირველი სამინისტრო

სოციალისტ. მონაწილეობ.

1) კ. თ. კერენსკი სამხედრო და ზღვათა მინისტრი. 2) თავ. გ. ე. ლვოვი—მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე და შინაგან საქმ
თა, 3) ა. ი. შინგარევი—ფინანსთა, 4) ა. ი. კონოვალოვი—ვაჭრობა-მრეწველობისა (თავი გაანება მაისის 18, 5) ი. გ. წერეთელ
ფოსტა-ტელეგრაფისა, 6) ვ. ნ. ლვოვი—სინოდის პროკურორი, 7) ა. ა. მანუილოვი—განათლებისა. 8) ა. ვ. პეშეხონოვი სასურ
სათო, 9) ვ. მ. ჩერნოვი მიწადმოქმედებისა, 10) სკობელევი შრომისა, 11) ი. ვ. გოდნევი—სახელმწიფო კონტროლიორ
12) პ. ნ. პერევერზოვი იუსტიციისა, 13) ნ. ვ. ნეკრასოვი—გზათა, 14) მ. ი. ტერეშჩენკო—გარეშე საქმეთა, 15) თავ. დ. ი. შ
ხოვსკოი—სოციალურ უზრუნველყოფისა.—ზევით—მარინის სასახლე, სადაც მინისტრთა სხდომები იმართება.

ეროვნული საკითხი!

მკითხველს შეუძლია წარმოიდგინოს დიდი დარბაზი, სადაც შეკრებილია ძველი მთავრობა და მისი პიროვრკატები.

განსახილველია საკითხი საქართველოს ავტონომიის შესახებ. კამათი და მსჯელობაა.

პირველი პიროვრკატი: ქართველებისათვის რა საჭიროა რაღაც ავტონომია! ჩვენ მათ ერობას მივსცემთ, მორჩა და გათავდა.

მეორე. კავკასიაში მუდამ ეროვნული მტრობაა. ქართველებს რომ ავტონომია მივსცეთ, ეროვნული მტრობა კიდევ უფრო იმატებს; ამიტომ ყოველად შეუძლებელია ავტონომიის მიცემა.

მესამე: ჩვენ ცენტრალისტები ვართ. სახელმწ ფოში სახელწიფოს ვერ შეეშმნით. სრულებით საკმარისია, რომ მივცეთ ქართველებს თვითმართველობა.

და სხვ. და სხვ.

თუ ახლა მკითხველი წარმოიდგენს იმ დარბაზს, სადაც ამ დღეებში მსჯელობა ჰქონდათ ეროვნულ საკითხის შესახებ რუსეთის სოციალ-დემოკრატიულ პარტიის დელეგატებს, დაინახავს, რომ ამ ორ დარბაზს შორის ბევრი რამ არის საერთო ეროვნული საკითხის შესახებ კამათში.

აქაც ერთი დელეგატი ბ. ნათაძე გულმოდგინეთ ამტკიცებს: რათ უნდა საქართველოს ავტონომია, მე მისთვის ერობა მიბრძანებიო.

მეორე ამბობს: ჩვენ ცენტრალისტები ვართ, სახელმწ ფოში სახელმწ ფოს ვეეშნეოდ-მდგეგებით, საქართველოს თვითმართველობაც ეს ფ ო.

მესამე ამბობს: ავტონომია კავკასიის ერებს ერთმანეთს კიდევ უფრო დაშორებს და სხვ. სხვ.

დელეგატების დიდი ნაწილი ეროვნულ საკითხში სრულებით მოუმზადებელი აღმოჩნდა.

მისი საბუთი ფართო ავტონომიის წინააღმდეგ წაადგადა ამ კაცის საბუთს, რომელმაც მეორეს თავი გაუტეხა და როცა ჰკითხეს: რათ გაუტეხეო, დიდის რიხით უპასუხა: იმიტომ!

ბევრი ისე მსჯელობდა, თითქოს დღეს რუსეთის დიდი რევოლიუცია კი არ იყოს, არამედ ცხრაას ექვსი ან შვიდი წელი.

სხვები დიდი მომხრე იყვნენ ფართოუფლებიანი ეროვნულ-ტერიტორიალური ავტონომიისა, მაგრამ ვერ გაბედეს, უარყოთ ის, რასაც არ თანაუგრძნობდენ, მიმხრობოდენ მას, რაც მათ რწმენა შეხედულებას მეეფერებოდა.

კრებაზე შემდეგმა ფრიად საგულისხმო გარემოებამ იჩინა თავი.

ამდენ დელეგატებში ორნახევარი რუსი იყო, ორნახევარი სომეხი და ესენიც არა თუ წინააღმდეგი იყვენ ეროვნულ-ტერიტორიალური ავტონომიისა, უარჰყოფდენ ეროვნულ თვითმართველობასაც.

რა მიიღო, რა გზას დაადგა კონფერენცია ეროვნულ საკითხში?

„ერთობა“ № 75 სწერს:

„ამიერ კავკასიის სოციალ დემოკრატიულ კონფერენციაში ერთა თვითგამორკვევის პრინციპზე აშენებული თვითმართველობა მიღო და მით თავი ი პროგრამის მუხლი სისწორით დაიცვა“

აქედან ჩვენ ვტყობილობთ ორ რასმე:

1) კონფერენციას მიუღია თვითმართველობა.

2) კონფერენციას სისწორით დაუცავს პროგრამის მუხლი ე. ი. ეროვნული საკითხი მას გადაჭრილი ჰქონია და ახალი არა შეუტანია.

ნოე ჟორდანია კი კონფერენციაზე ამტკიცებდა: ეროვნული საკითხი თუ დღესვე არ გადავქ რით, სხვები გადაჭრიან და მერე გვიანდა იქნებია.

მაშასადამე ეროვნული საკითხი არ ყოფილა გადაჭრილი.

რა მიიღო კონფერენციამ, მარტო თვითმართველობა და სხვა არაფერი?

რეზოლუციაში ნათლად არის გატარებული ეროვნულ-ტერიტორიალური თვითმართველობა.

თვითმართველობა სხვა არის, ეროვნულ-ტერიტორიალური თვითმართველობა საკუთარის კონსტიტუციით, საკუთარი სასამართლოთი თვით უმაღლეს საკანონიო ინსტანციამდე კი სულ სხვაა.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

კონფერენციამ სისწორით დაიცვა თუ არა თავის პროგრამის მუხლი?

რასაკვირველია არა.

პროგრამაში ეროვნული საკითხის შესახებ მუხლი ბევრჯერ შეიცვალა.

ჯერ იყო ოლქობრივი თვითმართველობა, შემდეგ კულტურული ავტონომია და დღეს კი პარტიამ მიიღო ეროვნულ-ტერიტორიალური თვითმართველობა.

ეროვნული საკითხის გადაჭრაში პარტია დღეს ხელმძღვანელობს მარტო კულტურული კი არა, არამედ ტერიტორიალური პრინციპით, რასაც ასე მედგრად ეწინააღმდეგებოდა პარტია. ეროვნულ-ტერიტორიალური თვითმართველობა, რაც კონფერენციამ მიიღო, იგივე ეროვნულ-ტერიტორიალური ავტონომიაა ჩემის შეგნებით, ხოლო უფლებები ამ ავტონომიისა შეზღუდულია. ეროვნულ ტერიტორიალურმა პრინციპმა გაიმარჯვა დიდიხნის ბრძოლის შემდეგ და ეს არის ღირსება, როგორც პარტიისა, ისე მისი ბელადის ნოე ჟორდანიასი.

არ გავა დრო დიდი და პარტია ისე გააფართოვებს ეროვნულ-ტერიტორიალური და თვითმართველობის კომპეტენციას, როგორც ამას სოციალ-დემოკრატი ავტონომისტები მოითხოვენ.

დაკვირვებულათ, ბევრჯერ გადაჭარბებული სიფრთხილით, მაგრამ შეუჩერებლათ სწორედ აქეთკენ მოჰყავს ნოეს პარტია.

რაკი დედის მუცელში ჩანასახი გაჩნდება, ის უსათუოდ დასრულდება და იშობა.

რაკი პარტიის შეგნება ეროვნულ-ტერიტორიალური პრინციპი ჩაისახა, ის უსათუოდ განვითარდება და გადიქცევა სრულ უფლებიან ეროვნულ ტერიტორიალურ ავტონომიათ.

ივ. გომართელი.

თეატრი სოფლად.

წერილი ლანჩხუთიგან.

იყო დრო, როდესაც თეატრი, თეტრალური ხელოვნება მარტო ქალაქების მოთხოვნილებას შეადგენდა და სოფელი მას არ იცნობდა. მარა ცხოვრება თანდათან წინ წავიდა, სოფელიც კულტურულათ განვითარდა. მას ბევრი სულიერ-კულტურული მოთხვნილებანი დაებადა და აი არსდება სხვა და სხვა კრლტურული დაწესებულებანი, მათ შორის დრამატიული საზოგადოებანიც, შენდება თეატრები, იდგმება წარმოდგენები და ხანდახან კონცერტებიც იმართება. ეს მოვლენა უაღრესათ სასიხარულოა, ვინაიდგან ეს მოწმობს ჩვენი ერის კულტურულ ზრდა-განვითარებას. მარა „რაღაა იგი სინათლე რასაცა ახლავს ბნელია?“ თეატრს სრულიად დაუკარგეს იდეური სახე, გადააცდინეს ის თავის გზას, დააშორეს თავის პირდაპირ მიზანს და ის გახადეს უბრალო ფულის შემოსავალ წყაროთ, სავაჭრო დუქნათ. ეს ითქმის განსაკუთრებით ლანჩხუთის თეატრზე. ვინ არ გინდათ, რომ თავს მსახიობათ არ თვლიდეს და არ მსახიობობდეს, აქ ყველა, რომელმაც კი წერა-კითხვა იცის, არტისტებია. იდგმება საარქივო ყოვლად უშინაარსო პიესები, და მერე მოგორ ასრულებენ როლებს? ეს ხომ პირდაპირ საშინელებაა. მარა თუ ეს ბავშვებს ეპატიება, არ ეპატიება დიდებს და ისიც მასწავლებლებს.

2 ამ თვეს კვირას ქალთა წრის სასარგებლოთ გამართეს „წარმოდგენა კონცერტიული“ განყოფილებით. ბილეთები სამი მანეთიდინ ქვევით, ე. ი. ისეთივე ფასები, როგორც თითქმის ქალაქების თეატრში. მერე რით გაუმასპინძლდენ დამსწრე საზოგადოებას? ყოველ შინაარს მოკლებულ, დრო მოჭმულ, ყოველ სასცენო ხელოვნებას მოკლებულ საბავშო პიესის უხეირო ასრულებით. ეს ყველაფერი იყო გარდა სასცენო ხელოვნებისა. გულ დაწყვეტილი მაყურებლები მოუთმენლად მოელოდენ პიესის გათავებას, იქნება კონცერტმა მაინც გვასიამოვნოსო, მარა ვაი, რომ აქაც საში-

ლათ მოვსტყუვდით, იმღერეს ბავშვებმა რამდენიმე „ქართული“ ვამბობ ქართული, ვინაიდგან სიტყვები ქართული იყო, სიმღერები, მხოლოდ კილოთი, ხასიათით, სულით არც ქართული, არც რუსული, არც ევროპიული; არც ტაქტი, არც ხმების შეთანასწორება, არც ჰარმონია. ამ ბავშვებს საზოგადოება კარგათ იცნობს, ნიჭიერი ბავშვებია და კარგ ხელმძღვანელის მეოხებით საზოგადოება არაერთხელ დაუტკბიათ, მარა ამ საღამოს კი... ზოგიერთი დალოცვილი ადამიანი სადმე ორხამ სიმღერას გაიგონებს, შეითვისებს დამახინჯებულათ, თავი ლოტბარათ მიაჩნია და ულმერთოდ ამახინჯებს იმ ქართულ სიმღერებს, რომლებსაც განცვიფრებაში მოჰყავს ევროპიელებიც.-კი, თუ რიგიანად და სწორედ ასრულებენ.

კმარა ბატონებო! თეატრი არ არის საჯირითო მოედანი, არც სავაჭრო სახლია. თეატრი ხელოვნების წმინდა ტაძარია, რასაც მხურვალებით უნდა ეპყრობოდეს ყველა ის, ვინც კი გრძნობს ხელოვნებასა და საზოგადოების წინაშე პასუხისმგებლობას· ახლად არჩეულ გამგეობის ყურადღების მივაქცევ ასეთ მოვლენაზე. მით უფრო გამგეობის თავმჯდომარისას, რომელსაც ძალიან კარგად ესმის ხელოვნება და სურვილიც აქვს მისი სასურველ სიმაღლეზე დაყენების. მიიღოს ზომები, რომ მსგავსი აღარ განმეორდეს.

Kordelio

ქარაგმა

როს განთიადს მზის ვარდები აესხას და აექსოვოს,
მოწიწებით წარსდგეს შენს წინ და ცელქს ცელქმა კოცნა გთხოვოს;
როს ბუნება ვარდის სუნით აითროს და ასურნელდეს,
გადირიოს შენის ეშხით, საკოცნელად უკან გდევდეს
და მიდამო მრავალფერად აეშხებულ-აფერილი,
ჰანგს გიმღერდეს, ჰანგს უკეთესს შენის ეშხით დატყვევნილი—
უარჰყავი ყველა იგი, უარჰყავი, როგორც თვით მე.—
გახსოვს, ერთხელ ვით გეტრფოდი, ვით გიმღერდი, ვით აგრითმე,
მაგრამ შენ კი ჩემს წრფელ ალერსს, ჩემს სიტყვას და ჩემს მუდარას—
აფარებდი შავს სუდარას!
და მე გრძნობა არეულმა შენს ეშხს თვალი ძლივს ავსწყვიტე,
წაველ სახლში: რა ვიფიქრე, რა ვსთქვი, რა არ გადავსწყვიტე,
მაგრამ, მაინც ვერ გავბედე და მე ეხლა ცოცხლად-მკვდარი,
დავალ უხმოდ და თან ვგოდებ ვით მაისის საზანდარი!
ჰო და აგე, თუ შენს ბაგეს, ბაგეს ცივს და ბაგეს უგრძნობს,
თუ რომ კიდევ ეტრფის ვინმე, თუ რომ ვინმე თანაუგრძნობს
უთხარ ჩემზე თუ: — ის ვაჟიც მეფრქვეოდა მარგალიტად
და ჰა ნახეთ გავიხადე სამარცხვინო მაგალითად,
უთხარ თუ შენ ვერაფერს გრძნობ, თუ გული გაქვს მეტად ცივი,
არად მიგაჩნს თვით ცრემლები სარტფოს თვალთა დანაცვივი,
და სხვა... მაგრამ მე კი გესმის, ამ ღალატით ცოცხალად მკვდარი
ვივლი ობლად და თან მოვსთქვამ ვით მაისის საზანდარი!

ვეფხო-ფშაველი

პოლიტიკური გუშაგი

ვალოდია გგოგუაძე.

გასული წელს ჩასაფრებულ ავანაკებმა ტყვეით მძიმედ დასჭრეს გურიის პოლიტიკურ დევნილთა და ყაჩაღების წინააღმდეგ მებრძოლი ჯგუფის მეთაური ვალოდია გოგუაძე.

ვალოდიას ასეთი მარცხი დიდი საგრძნობი დარჩა მთელი გურიისთვის. გურულები მას თავ-გამოდებით სწამლობდენ და იფარავდენ ძველი რეჟიმის პოლიციურ აგენტებისაგან. მაგრამ ვალოდიას სიცოცხლის უზრუნველსაყოფად ეს არ კმარიდა. გაფფრებულ ავანაკთა ბრბო ლოგინად ჩავარდნილ ავადმყოფსაც-კი სისტემატიურად თავს ესხმის და ლამობს უკანასკნელი სასიკვდილო ლახვარი ჩასცეს, მაგრამ მიზანს ვერ მიაღწიეს, რადგან კაცმოყვარე გურულები ვალოდიას ლოგინით დაატარებდენ სხვა და სხვა უშიშარ ადგილას. ასე ტანჯვა წვალებით მოადწია მან დღეევანდელ თავისუფლებამდე, და ამხანაგებმაც ის უშიშრად გადმოიყვანეს თბილისში ჭრილობის განსაკურნავად. (ლაზარეთი № 8).

ვინ არის ვალოდია, რა ადიდებს და აცისკროვნებს მის პიროვნებას, რით დაიმსახურა მან სიყვარული ხალხისა? ამის განმარტებას იძლევა ვალოდიას პოლიტიკურ ცხოვრების წითელი ხაზები.

მოვიგონოთ დასავლეთ საქართველოს ისტორიული წარსული, გენ. ალიხანოვის დამსჯელი ექსპედიცია, რომელმაც ჩაკრა რევოლიუციონური მოძრაობა, აღადგინა და განამტკიცა ძველი წესი მმართველობისა.

თქმა არ უნდა, რეაქციის გამარჯვებასთან ერთად იმარჯვებს საზოგადოების ნაძირალებიც. დრომ ისინი ცხოვრების ზედაპირზედ ამოტივტივა, იარაღით აღჭურვა და ხალხის დასარბევად აამაქმედა. ამას დაერთო მთავრობის გაფფრებული ეგზეკუცია, რამაც ხალხს ყოფნა-არ-ყოფნის საკითხი დაუყენა. ვერც გურია აცდა ამ ბნელეთის მოცაქურთა თარეშს. პოლიცია უქმნია ბორტრტებასთან ბრძოლაში, საჭიროა საზოგადოებრივ ძალთა დარაზმვა და მაგ წინააღმდეგ ამოქმედება, საჭიროა გაბედული ორგანიზატორი, ხალხს რომ უწინამძღვროს და ერთის დაკვრით აღმოფხვრას ბუდე ბორტრტებისა, და ამ გამოჩნდა ცხოვრების გმირი, პოლიტიკური დევნილი, ბაკოს მებრძოლი ორგანიზაციის თვალსაჩინო წევრი—ვალოდია. ის სათავეში უდგება ხალხის თავდაცვის საქმეს, გარს შემოიკრებს ტყის ძმებს, მისცემს პოლიტიკურებს და ხალხის ორგანიზაციასთან დაკავშირებული იარაღით ხელში სასტიკ ბრძოლას უცხადებს ყოველივე ანტი-საზოგადოებრივ მიმართულებას.

ვალოდიას მოწოდება ყაჩაღებისადმი—რომ ის „ტყეს ვერავის დაუთმობს, ტყე საფარია მხოლოდ სიმართლისთვის წამებულთა-ვის, რომ დაუყოვნებლივ იარაღი დაჰყარონ, ხალხს შეუერთდენ და პატიოსან შრომით იცხოვრონ“,—გავლენას ახდენს. ავანაკების ნაწილმა იარაღი დაჰყარა და მშვიდობიან ცხოვრებას შეუდგა. ნაწილი კი სასტიკ ბრძოლას აცხადებს და ვალოდის რაზმს განადგურებას ემუქრება. მაგრამ დროთა მსვლელობამ დაგვანახვა, რომ გურიაში ავანაკთა რიცხვი საგრძნობლად შემცირდა, რაც უნდა მიეწეროს ვალოდიას შეუპოვარ ბრძოლასა და მის გამჭრიახობას. წინააღმდეგ შემთხვევაში გურიაც გახდებოდა მსხვერპლი იმ საშინელ ტრაგედიისა, რომელიც განიცადა სამეგრელომ ეპიდემიურ ყაჩაღობის მწვავე შედეგებით.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სადაც უძლურია პოლიცია მთელი მისი შემადგენლობით, იქ ძლიერია ვალოდია თვისი მცირე რაზმით.

გაიძარცვა ფოსტა,—ვალოდიას კლანჭებს ვერ წაუვა ავაზაკები—ფული ხაზინას უბრუნდება. მოიტაცეს მშვენიერი ასული, ტყეს შეიფარეს, გადაკარგეს, მაგრამ ვალოდიას გამჭრიახ თვალს ვერსად დაემალა,—ქალი პატრონს უბრუნდება.

ხალხს მცველს ორი ძლიერი მტერი ყავს:—ადმინისტრაცია ბაქო გურიასი და ავაზაკები მთელი ქვეყნისა. ბევრჯელ ცდილან ჩიხში მოემწყვდიათ, მაგრამ ყველგან ვალოდია გამოსულა გამარჯვებული.

ვალოდია მეტის-მეტი მშრომელია. ბარი, თოხი—მისი საყვარელი საგნებია. მას არ უყვარს უქმად ყოფნა. რა უყოთ რომ დეენილია, იარაღი მას ვერ გაიტაცებს, ვერც მისცემს წყაროს არსებობისას, და ვით საშვალება თავ-დაცვისა, გერმანულს მხოლოდ განსაცდელის დროს თუ აამოქმედებს.

დიდი ბოვლენა ვალოდიას ჯგუფისა. მისი ავტორიტეტული ხმა გურიის პოლიციურ კმბინეტშიაც-კი შეიჭრა და ადგილობრივ თავ-აზვებულ მოხელეთა საქმიანობა ხალხის კანონიერ ნება სურვილებს დაუკავმდებარა.

მოვიგონოთ წარსული, გადავიხედოთ პარტიულ მოღვაწეთა ცხოვრებაში და თვალ წინ წარმოგვიდგება ორი მოპირდაპირე მიმდინარეობა. ჯერ კიდევ მაშინ, როდესაც დაიღუპა პირველი ხომალდი თავისუფლებისა, ჩვენ მოწმენ გავხდით მრავალთა მრავლისა რომელთაც პირი იბრუნეს და ბეჭნერთან ნავთსაყუდარს შეფარეს თავი, ზოგი იარაღით ტყეში გაიქცა და საზოგადოებრივი კეთილ-დღეობა პირად ბეჭნერებას ანაცვალა. მაგრამ ყველა ისინი, ვინც აღსავე იყო საკაკლბრონ იდეალებნი, მტკ-�d და შეურყეველ იდგნენ თავიანთ პოზიციაზე და გაბაგრძობდენ ბძოლას უკეთეს მერმისისათვის.

ამ უკანასკნელთა რიცხვს ეკუთნებით ვალოდის. მან სრული 13 წელიწადი განვლო პოლიციურ დევნასა და შევიწროებაში, და ერთხელაც ქედ არ მოუხრია, ერთხელაც იარაღში ჩაუდიელ პიროვნებას შავი ლაქა არ მოსცხებია, ის ხალხს სულში ჩაუძვრა, მის წყლულებს მალამოდ დაედო, და აკი ღირსილი მოამბეგე, ღირსეული პატივისცემითა და მფარველობით მოცილებულ იქმნა თავისუფალ ქვეყნიკ კარებამდე.

მაგრამ დღეს, რევოლიუციის ხანაში, როდესაც საძირკველი ეყრება ხალხის სიერთო კეთილდღეობას, როდესაც ძალთა შემოქმედება თხოვლობს გადაკეცებულ მუშობის ენერგიას, ამ დროს ჩვენი აქტიური მოღვაწე, ქვეყნის ულირს შვილთა მეოხებით, ფეხგაკურად დაზიანებული საადგმყოფოში იმყოფება და შურის თვალით შეჰყურებს ყოველივე საზოგადოებრივ საქმიანობას.

შემთხვევა მქონდა მენახა ჩვენი გულითადი მეგობარი. შევდივარ თბილისის ერთ-ერთ სამხედრო ლაზარეთში,—ვკითხულობ ვალოდიას. ვალოდია აქ უკვე ცნობილი ავადმყოფი გამხდარა.

„ბავშვმაც-კი იგმის ვინ ანაბა კაკაბ"!.. მოშიგო მოწყალების დამ და მიმასწავლა ვალოდიას ადგილისაკენ.

ვხედავ მთის ირწევს, მიეესალმება. ერთი წლის ავადმყოფობას მასზე ვერაფერი უმოქმედნია. მისი მგრძნებარე, ცეცხლის მფრქველი თვალები და გულ-მკერდი ვით სალი კლდე, დღესაც ამაყად გამოიყურება.

მხოლოდ ტრილობა მეტად სერიოზულია. მას ცალი მუხლი არ ემორჩილება და არც არის იმგვი უენებლად განკურნებისა, გული წყლულად ამეცსო და უსაზღვრო შურის ძიებით გავიმსჭვალე.

ხალხი სასტიკად დასჯის შენს დამჭრელ ავაზაკებ,—ვინ უგებ ვალოდია.

— გურიიდან ჩამოსულებმა მიამბეს, რომ ყველა ის ავაზაკები არბენენდ განაგრძობენ ცხოვრებას და ზოგიერთი მათგანი მილიციის სათავეშიც-კი მოხვდაო—ნაღვლიანად მიპასუხა ვალოდიამ.

ჩვენ არ ვიცით რამდენად მართალია ეს ნაამბობი. რომ ის ყ ჩაღები, რომელთაც ბრალდებათ არა მარტო ვალოდიაზე თავდასხმა, არამედ მთელი რიგი სისხლის სამარცოლის დანაშაულობათა, არა გვკონია რევოლიუციონურმა გურიამ შეირგოს და მათ ღირსეული განაჩენი არ გამოუტანოს.

თუ-კი გურიის რეაქციონერები: დ. მგელაძე. ნიკ თაყაიშვილი, დავით დუმბაძე და სხვები დღეს სასატიმროში სხედან და ხალხის სამსჯავროს ელიან, რატომ არ უნდა იყვნენ იმათ გვერდით იგივე ავაზაკები, რომელთა მოქმედება ხალხის რბეკა-აწიოკებისაკენ იყო მიმართული?

საზოგადოებრივი აზრი და მასთან რევოლიუციონური დისციპლინაც მოითხოვს, ყველა ბოროტ-მოქმედის დასჯის...

ალისტრო.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ფრ. ფოკ. აკი ადარა ვᲮᲐᲠᲝᲑᲡ, შვილო (ᲙᲝᲜᲘᲡ) დამთხვეული! მე ᲮᲘᲠᲘᲐᲓ ᲒᲣᲠᲘᲠᲝᲑ იმის შესახებ, რომ შენ ცხოვრებისთვის არ ᲒᲐᲠᲒᲘᲒᲘᲐᲠ! (ᲒᲣᲠᲘᲜᲓᲮᲣ მოსმსმენელ ᲘᲐᲢᲙᲣᲚᲘ ᲮᲣᲗᲝᲗᲯᲯᲘᲡ ᲓᲐ თან ნᲐᲗᲥᲛᲐᲠᲘᲡᲔᲑᲘᲡ ᲭᲘᲠᲘᲗ).

ᲘᲝᲐᲜ. ᲓᲘᲐᲜ. მართალია დედი! ᲮᲓᲘᲢᲔᲑᲗᲝᲜ, (ᲛᲮᲘᲐᲠᲣᲚᲐᲓ) მაგრამ მაგეთი თვალით რათ მიᲧᲣᲠᲔᲑ, შეᲨᲜᲐᲒᲣᲚი თვალით?

ფრ. ფოკ. მე გიᲧᲣᲠᲔᲑ და მიკვირს რა დაგმართვიᲜ? ᲔᲒ კი ᲡᲬᲝᲠᲙᲔ ᲐᲠ ᲕᲘᲪᲘ ᲛᲐᲨ როგორ გიᲧᲣᲠᲔᲑ?

ᲘᲝᲐᲜ. ᲐᲛᲐ ᲔᲠᲗᲘ ᲙᲘᲓᲔᲕ ᲨᲔᲛᲝᲛᲮᲔᲓᲔ!

ფრ. ფოკ. ᲘᲝ ᲡᲣᲚᲔᲚᲘ (ᲒᲐᲮᲣᲢᲔᲠᲕᲡ ᲛᲐᲭᲣᲚᲘ ᲘᲝᲐᲜᲔᲡᲗᲕᲘᲡ).

ᲘᲝᲐᲜ. ᲔᲮᲚᲘᲡ ᲐᲠᲐ ᲨᲣᲛᲐᲕᲚᲘᲡᲐ.

ფრ. ფოკ. ᲡᲣᲚᲔᲚᲘᲡ. მე მინდა, რომ შენ ᲡᲠᲣᲚᲔᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲙᲛᲐᲧᲝᲤᲘᲚᲘ იყო. ᲡᲠᲣᲚᲘᲐᲓ ᲙᲛᲐᲧᲝᲤᲘᲚᲘ ᲐᲓᲐᲛᲘᲐᲜᲘ.

ᲘᲝᲐᲜᲗ. ᲓᲔᲓᲔ, ᲔᲒ ᲐᲠᲐᲡ ᲓᲠᲝᲡᲐ ᲐᲠ ᲘᲥᲜᲔᲑᲐ! ᲙᲛᲐᲧᲝᲤᲘᲚᲘ ᲐᲓᲐᲛᲘᲐᲜᲘ—ᲛᲐᲛᲐᲚᲘ ᲤᲘᲖᲘᲢᲙᲠᲔᲑᲘᲡ ᲛᲝᲛᲖᲔᲓᲒᲠᲝᲜᲔᲑᲔᲑᲘ. ᲡᲠᲣᲚᲘᲐᲓ ᲣᲓᲐᲠᲒᲘᲡᲘ ᲙᲐᲪᲣᲜᲔᲑᲘ ᲐᲠᲘᲜᲗ!.

ფრ. ფოკ. ᲐᲛᲐ ᲔᲒ ᲠᲐ ᲡᲐᲗᲥᲛᲔᲚᲘᲐ...

ᲘᲝᲐᲜ (ᲡᲘᲠᲪᲮᲘᲜᲣᲚᲐᲓ და ᲒᲝᲢᲐ ᲮᲔᲚᲓᲒᲣᲚᲘᲗ) ᲩᲔᲛᲘ ᲑᲘᲭᲘᲙᲝᲑ ᲐᲡᲔᲗᲘᲐ, ᲐᲬᲣᲛᲝᲗᲝᲜ ᲣᲛᲐᲧᲝᲤᲘᲚᲘᲡ ᲙᲐᲪᲘ ᲣᲜᲓᲐ ᲒᲐᲛᲘᲕᲘᲓᲔᲡ.

ფრ. ფოკ. ᲚᲝᲠᲗᲛᲘᲗ ᲓᲐᲘᲤᲐᲠᲝᲗ, შვილო

ᲘᲝᲐᲜᲗ. ᲡᲐᲮᲝᲒᲐᲓᲝᲗ ᲠᲝᲓᲘᲡ ᲗᲕᲘᲗᲝᲜ ᲣᲛᲐᲧᲝᲤᲘᲚᲘᲡ ᲙᲐᲪᲘ ᲣᲜᲓᲐ ᲒᲐᲛᲘᲕᲘᲓᲔᲡ, თუმცა ᲘᲡᲘᲗᲘᲗ ᲙᲘ ᲐᲠᲐ, ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ მე ᲕᲐᲠ.. მე ᲕᲘᲪᲔᲓᲐᲠ ᲠᲝᲛ ᲔᲡ ᲐᲡᲔ ᲛᲝᲮᲓᲔᲡ.

ფრ. ფოკ. ᲙᲐᲪᲘ ᲑᲘᲭᲝᲑᲓᲐ—ᲚᲝᲠᲗᲘᲗᲘ ᲘᲪᲘᲜᲝᲓᲐ. ᲩᲔᲜᲘᲡ ᲗᲔᲪᲚᲔᲑᲘᲡᲐᲓᲐ ᲒᲕᲐᲠᲐᲓᲔ...

ᲘᲝᲐᲜ. ᲠᲐ ᲕᲥᲜᲐ, ᲓᲔᲓᲔ! თუ თუ ᲐᲡᲔ ᲣᲕᲐᲠᲒᲘᲡᲘ ᲕᲐᲠ?

ფრ. ფოკ. ᲡᲐᲠᲬᲣᲛᲝᲗᲘᲗ ᲐᲠᲐ! ᲒᲐᲜᲐ მე ᲛᲐᲒᲐᲡ ᲕᲐᲛᲑᲝᲛᲑ? მე ᲡᲠᲣᲚᲘᲐᲓᲐᲪ ᲐᲠ ᲛᲘᲣᲗᲘᲚᲘᲐ... მაგრამ შენ თითონ ამბობ, რომ ᲤᲘᲚᲘᲞᲐ ᲡᲣᲚ ᲡᲮᲕᲐ ᲜᲐᲘᲠᲘᲡ ᲣᲜᲓᲐ ᲒᲐᲛᲘᲕᲘᲓᲔᲡᲗ.. ᲓᲔ... ᲘᲪᲘ ᲠᲐᲡ ᲒᲘᲢᲧᲣᲒᲘ: ᲐᲠ ᲒᲬᲣᲛᲡ, შენ ᲐᲠᲐ ᲒᲬᲣᲛᲡ ᲚᲝᲠᲗᲘᲗᲘ, შენ ᲡᲠᲣᲚᲘᲐᲓᲘᲗ ᲡᲐᲠᲬᲣᲛᲣᲜᲔᲑᲘᲐ (ᲠᲣᲓᲔᲒᲘᲗ) ᲐᲠᲐ ᲒᲐᲥᲕᲡ. ᲒᲐᲜᲐ ᲩᲔᲜᲘᲡ ᲔᲡ ᲐᲠ ᲣᲜᲓᲐ ᲕᲐᲬᲣᲬᲣᲑᲔᲓᲔᲡᲗ...

. . . . . .

ᲘᲝᲐᲜ. ᲐᲠᲐ, ᲓᲔᲓᲔ. ᲨᲔᲘᲜᲓᲔᲑᲐ ᲙᲐᲪᲘ ᲒᲔᲒᲕᲘᲠᲐᲛ ᲐᲠᲐ ᲡᲬᲐᲛᲓᲔᲑᲘᲡ, მაგრამ მᲐᲜᲘᲪ ᲔᲡᲛᲝᲓᲔᲑᲘᲡ ᲐᲠᲐᲠᲘᲡ ᲠᲘᲚᲘᲒᲘᲐ ᲐᲜᲣ ᲡᲐᲠᲬᲣᲛᲣᲜᲝᲑᲐ...

ფრ. ფოკ. ᲕᲘᲜᲓᲐ ᲨᲕᲘᲚᲝᲠ! შენი ᲚᲐᲞᲐᲠᲐᲙᲘ ᲠᲐᲛ ᲛᲘᲣᲡᲘᲡ... ᲧᲝᲕᲔᲚᲓᲗᲕᲘᲡ ᲕᲜᲐᲜᲗ, ᲠᲝᲛ ᲓᲕᲝᲜᲘᲡ ᲛᲔᲢᲧᲕᲔᲚᲘ ᲐᲠ ᲓᲐᲛᲮᲡᲝᲕᲔᲚᲘ. ᲒᲐᲮᲡᲝᲕᲡ, ᲠᲝᲒᲝᲠᲪᲐᲛᲘ ᲡᲐᲜᲘᲛᲣᲨᲝ ᲥᲐᲓᲔᲑᲘᲗᲔ ᲡᲝᲥᲕᲘ, ᲛᲐᲨᲘᲜ ᲛᲘᲗᲘᲗᲐᲠᲘ...

ᲘᲝᲐᲜᲗ. (ᲛᲮᲘᲐᲠᲣᲚᲐᲓ) დედი, დედი, რაც იყო — ის წარსულია (ᲙᲐᲠᲔᲑᲘᲡ ᲮᲐᲯᲣᲜᲔᲑᲘᲗ).

ფრ. ფოკ. ᲙᲐᲠᲔᲑᲘ ᲩᲐᲯᲘᲪᲘᲚᲘ ᲐᲠ ᲐᲠᲘᲡ. (ᲙᲐᲠᲔᲑᲘᲡᲙᲐᲜ მიდის)

ᲛᲠᲘᲪᲮᲕᲘᲠᲘ ᲚᲘᲛᲘᲜᲘ. (ᲓᲣᲠᲒᲐᲛᲘ ᲒᲐᲮᲣᲜᲔᲑᲣᲚᲘ ᲢᲐᲜᲘᲡᲘᲡᲛᲝᲮᲡᲘ ᲐᲛᲘᲗ, შემოდის ᲓᲐᲠᲒᲔᲣᲜᲘᲗ) ᲓᲘᲚᲘᲐ მშვიდობისათ!

ᲘᲝᲐᲜ და **ფრ. ფოკ.** (ᲒᲐᲛᲔᲠᲓᲒᲐᲛᲔᲠᲓᲒᲐᲛᲔᲠᲓᲔᲡ) ᲚᲝᲠᲗᲛᲘᲗ მშვიდობამოგეცეს.

ფრ. ᲚᲘᲛ. იმის შესატყობᲐᲗ მეᲕᲘᲜ, უკაცᲠᲐᲝᲗ ფრაუ ფოკერატ. ᲐᲥ ᲩᲛᲘ ᲐᲠ ᲐᲠᲐᲡᲘ ᲩᲘᲛი მდგმური? რამდენი ᲬᲚᲘᲡ დავᲔᲓᲔᲑ..

ᲘᲝᲐᲜᲗ. ᲑᲢ. ᲑᲐᲢᲣᲠᲘ? ᲓᲘᲐᲜ ᲐᲥ ᲒᲠᲚᲘᲗ

ფრ. ᲚᲘᲛ. (ᲨᲣᲛᲐᲕᲚᲘᲡᲐᲚᲘ) ᲕᲘᲨ.. ᲕᲘᲨ... რა მᲨᲕᲔᲜᲘᲕᲠᲝᲑᲐᲐᲥᲐᲣᲠᲝᲑᲐ მᲨᲕᲔᲜᲘᲔᲚᲘ.

ფრ. ფოკ. როგორა ᲑᲠᲫᲐᲜᲓᲔᲑᲘᲗ ფრაუ ᲚᲘᲛᲘᲜ?

ფრ. ᲚᲘᲛ ᲐᲮ ფრაუ ფოკერატ! რაᲓᲐᲐ ᲩᲛᲘ ᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲐ! ᲘᲫᲣᲚᲔᲑᲣᲚᲘ გᲐᲕᲓᲔ ᲩᲛᲘ მᲝᲮᲣᲪᲘ ᲒᲐᲛᲘᲒᲒᲔᲗ: ᲝᲣᲗᲐᲮᲔᲚᲘᲜᲘ ᲒᲐᲮᲓᲐ. ᲮᲣᲗᲘ ᲑᲐᲒᲨᲘ ᲛᲐᲧᲐᲡ. ᲓᲐᲡᲐᲮᲚᲔᲑᲘᲜ, ᲨᲘᲜᲐᲜᲐᲮᲘ...

ფრ. ფოკ. რას ამბობ? მაგრამ...

ფრ. ᲚᲘᲛ. (ᲓᲐᲮᲛᲐᲠᲐᲡᲐ ᲐᲬᲔᲒᲔᲢᲘᲜᲗᲘᲡ) ფრაუ ფოკერატ, ᲜᲘᲢᲐᲜᲘ ᲐᲡᲔᲗᲘ ᲘᲫᲔᲓᲛᲐ-ᲤᲘ მᲘᲜᲓᲐᲠ ᲕᲘᲧᲝ. ᲓᲐᲚᲘᲐᲜ ᲨᲕᲘᲚᲝᲠ. ᲓᲐᲠᲓᲐ ᲙᲐᲪᲘᲡ ᲐᲛᲝᲩᲠᲘᲚᲘᲡ ᲐᲛᲘᲡᲗᲕᲘᲡ მᲔ ᲐᲠᲐᲕᲘᲜ ᲣᲜᲓᲐ ᲓᲐᲛᲫᲠᲐᲮᲝᲗ.. ᲓᲘᲐᲜ მᲔ ᲩᲛᲘ მᲝᲮᲣᲪᲘ ᲕᲘᲗᲣᲗᲐᲠᲘ: ᲐᲓᲔᲠᲚᲘᲜᲘ, ᲬᲚᲔᲑᲘ ᲨᲔᲜᲡ მᲔᲒᲜᲝᲠᲔᲑᲗᲐᲜ, ᲨᲔᲜᲡ ᲐᲛᲘᲡᲬᲘᲜᲒᲗᲐᲜ მᲔᲗᲕᲘ... ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲘᲫᲔᲑᲗᲐ ᲑᲐᲕᲨᲕᲔᲑᲡ მᲔ ᲕᲘᲗᲐᲢᲠᲘᲜᲒᲓᲐ.. ᲨᲔᲜ თუ რასმე ᲘᲨᲕᲘᲠᲔᲑᲐ ᲘᲛᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲬᲐᲛᲡ ᲒᲐᲓᲐᲭᲘᲚᲘᲠᲔᲑᲐᲓ. ᲔᲠᲗᲘ ᲒᲠᲝᲨᲘᲡ ᲙᲣᲞᲐ ᲐᲠᲐ ᲒᲐᲥᲕᲡ მᲔᲗᲕᲘ.. ᲨᲔᲜ ᲠᲝᲛ ᲙᲣᲞᲐ ᲒᲙᲝᲜᲓᲔᲡᲪᲝ-

შვილის მოხოვრობამდის არ მიიყვანდი მეთქი დიახ, საყვარელო ქალბატონო, მერწმუნეთ, ყველაფერი; ვუთხარი, ყველაფერი, არაფერი დამირიდებია; ამის შემდეგ ისე მოვწყდი ასე მეგონა გულში ისარი გამიყარეს მეთქი.-რას იზამ... სწორე მოგახსენოთ... ასე სჯობია... ჩემი ხუთი ბალღიი ღმერთი, უფალი არ გამწირავს (ცხვრის აწმენდს ხმიანდ და ტრუნდუს ამოგს)

ფრ. ფოკ. მაგრამ ჩვენ უნდა..

ფრ. ლემ. მეც მაგას ვეუბნები. თუნდა ინდოელებთან წადი მეთქი, თუ ხარჯისა და ფულის გაფუხილების უნარს გამოიჩენ კიდევ შეიძლება ჩვენ ერთად ცხოვრება მეთქი. მე პატიოსანი ვარ, მერწმუნეთ ფრუ ფოკერატ. სულ თვალ მარგალიტი რო იყოს გაშლილი, ჩემგან ამოდენა (ნეკის წვერს აჩვენებს) ხელმრეულობა არ შეიძლება.

ილმა. ფრაუ ლემან, თქვენ ბრაუნთან მოლაპარაკება გსურთ?

ფრ. ლემ. ახ, არა! მართლა, კინალამ არ ამომავიწყდა: ვიღაცა ქალიშვილი მოვიდა და ბრაუნის ნახვა უნდა. (ჯარეს შემოდგეს და თავს შემოფეს ფრუდანნა მარი, მაგრამ მალე ისევ მეფეარეს. ილანარეს შეამჩნევენ.)

ილმან. მობძანდითო! (ოთახში მეოფეთ) კარებში ვიღაცა ქალია. ბრაუნს რო კითხულობს უსათუოთ ის იქნება, (ფრანუ ლემანს) თქვენ უნდა გეთხოვთო რო შემოსულიყო. (ჯარეს ადგს) გთხოვთ მობძანდეთ, ფრეილინ. მგონი ჩემი მეგობარი ბრაუნის ნახვა გსურთ. უმორჩილესად გთხოვთ მობძანდითო

ფრ. ანნა მარი. (შემოდგს ოთახში) უკაცრაოთ გეთაყვა, სწორე მოგახსენოთ. მცხვენინ რო გაწუხებთ.

ილმან. სრულებითაც არ გვაწუხებთ. მობძანდით.

ფრ. ანნა: ფრაუ ლემანი აღარ დაბრუნდა... და მე მინდოდა მხოლოდ მეთქვა მისთვის, რომ, სულ ერთია, შემიძლიან სხვა დროსაც მაგელაპარაკო ბატ. ბრაუნს მეთქი.

ილმა. მობძანდით, გეთაყვა, ბრაუნს მე ეხლავე დაუძახებ.

ფრ. ანნა. (შემოდგს. ფეხზე დგეს) გმადლობთ. როგორც მოუხერხებლათ მიმაჩნია..

ილმა. ფრეილინ, გთხოვთ დაბძანდეთ! ამ საათშივე გაახლებთ ბრაუნს.

ფო. ანნა. ნუ სწუხართ გეთაყვა.

ილმა. არაფერსაც არ ვწუხვარ. უკაცრაოთ, მე ეხლავე გიახლებთან (შუშაბანდში ვბ. დის. ჯადვეა მიესადგმებიან ერთმანეთს).

ფრ. ლემ. ეხლა ჩემი წასვლის დროცაა (ფრ ანნას) თქვენ მარტო გზა ხომ არ აგერევთ?

ფრ. ანნა. გმადლობ რო მომიფეფეთ. უკაცრაოთ თუ არ ვიქნები, ინებეთ მეკრეოდენი გასამრჯელო. (ბორტმანდან იღებს ფულს)

ფრ. ლემ. (ართმევს) გმადლობთ, ღიდათ გმადლობთ. (ფრ ფოკერატს) დღეს ეს პირველად შემომვიდეა ფული, ღმერთმა იცის, ფრაუ ფოკერატ, რა ძნელია ჩემთვის მარტო ცხოვრება, მაგრამ მაინც კი მირჩევნია ტყავი გავიძრო და გავყიდო, ვიდრე ის ლოთი შეეფიფრო.. ის... ღმერთი უნდა სწამდეს ადამიანს ღმერთს არადროს არ მოუტყუებენარ. (ჯარეს ადგს) ეხლავე მიღაზიისაკენ გავწევ და რამე სასმელ საკმელი ვეუფდი ჩემ გოგო-ბიეკებს (ეკიდს).

ფრ. ფოკ. (მისძახის) სამზარეულოში შედი, გადარჩენილ კერძს მოგაკემენ. (იდგს სკამს და ამ სკამის კეკედრდიდან სდგამს, რომელიც ილანარეს ფრეკიდან მაარაესეოის დასდგ.) გთხოვთ, ფრეილინ, დაბძანდეთ.

ფრ. ანნა. (ჯდების კუთხეკაკდ) მე სრულებით არ დავლლეფარ... მე...

ფრ. ფოკ. თქვენ ამ ქალაქში ბრძანებულხართ.

ფრ. ანნა. არა მე ოსტეიციის პროვინციიდან გახლავარ.. მე... (ტოტ შეკრთეებ)

ფრ. ფოკ. მეტის მეტი ხარიოკი ადგილია, სრულებით არ მომწონს მე თვითონ ბრესლავლის მიდამოებში ცეცხვრობ, გარდა ამისა, ჩემ საშინელი სიძვირეა, თქვენ ვერც კი წარმოიდგინეთ რა სიძვირეა. ჩემ ქმარს მამულა ჰქვს ადებული იჯარით. იქ კიდევ შეიძლება ცხოვრება; ხანდისხან შვილებსაც კი ვუგზავნით ლოტაკოტის. თქვენ ვაქ შენიშნეთ ტბაზ საუცხოო რამაა, დიახ შეიძ ოება ამისი ცქერით ადამიანი დასტკბეს. ჩვენთვის მაინც მეტად სახერხო არის. ჩვენი სახლი ზედ ტბის ნაპირზე სდგას. ცხის კიდეზე, ბაღში, ორი ნავი მიმბეული; მაგრამ არ მიყვარს ეშაწვილები რო ნავით ცურაობენ! სწორე მოგა

ხსენოთ, მეშინიან... უკაცრაოთ არ ვიყო და თქვენ ახლა ბერლინში სცხოვრობთ?

ფრ. ანნა. დიახ! მე პირველათა ვარ ბერლინში და მინდოდა კარგათ დამეთვალიერებინა ქალაქი...

ფრ. ფოკ. ოდონდაც ბევრი რამაა დასათვალიერებელი, მაგრამ მეტის-მეტი ხმაურობა კია.

ფრ. ანნა. დიახ საშინელი ზარიამეულია მოგეტეტიულათ მისთვის, ვინც პატარა ქალაქში ცხოვრებასა მჩვეული.

ფრ. ფოკ. თქვენ რომელი ქალაქიდანა ბრძანდებიით?

ფრ. ანნა. რეველიდან. ახლა ციურიხში გიახლებით. უკანსკნელი ოთხი წელიწადი ციურიხში გავატარე

ფრ. ფოკ. ჰოო! მშვენიერი შევიც�rია!.. თქვენ უთუოთ ნათესავები გეყოლებათ ციურიხში?

ფრ. ანნა. არა! ვსწავლობ.

ფრ. ფოკ. უნივერსიტეტში?

ფრ ანნა. დიახ, უნივერსიტეტში.

ფრ. ფოკ. რას ბრძანებინ? მაშ თქვენ სტუდენტი ბრძანებულხართ. ვერ უყურებთ! ეს მეტად საინტერესოა. მართალა სტუდენტი ბრძანდებით?

ფრ. ანნა. დიახ ბატონო!

ფო. ფოკ. მითხარი, გეთაყვა, ბევრს რამესა სწავლობთ უნივერსიტეტში? ნუ თუ თქვენ ეს მოგწონთ...

ფრ. ანნა. (ეგონებს) დიახ, რასკვირველია.

ფრ. ფოკ. მითხარით, გეთაყვა... (ოჰანესი და ბრაუნი გამოჩნდებიან შუშაბანდში. ამათ დანახვაზე ქალები წამოდგებიან)

ფრ. ანნა. მაპატიეთ. გარწმუნებთ მე ძალიან მცდენიან. რო შეგაწუხეთ.

ფრ. ფოკ. რას ბძანებთ, ფრეილინ, მე დიდათ მოხარული ვარ რომ ნამდვილი სტუდენტი ქალი ენახე საკუთარის თვალით! ჩვენისთანა ხალხს ძალიან სულელური წარმოდგენა აქვს ხოლმე. ერთი მიბძანეთ, გეთაყვა, თქვენ ბატ. ბრაუნს რამე ნათესავი ბრძანდებით?

ფრ. ანნა. არ ჩვენ ერთმანეთი პარიზში გამოფენის დროს გავიცანით...

ფრ. ფოკ. (ხელს აძდგეს) მშვიდობით ბძანდებოდეთ მე, სწორეთ მოგახსენოთ, დიდათ ვისიამოვნე...

ფრ. ანნა. კიდევაც ბოდიშს ვიხდი. (ფრ. ფოკერტი თავის დაკვრით გავდის შუშაბანდში. ოჰანესს და ბრაუნი ერთ წუთს დადგებიან თავთბერთბურ შუშაბანდში. თავთბერის შემდეგ ოჰანესი შუშაბანდში ჯდება და მარტო ბრაუნი შემოდის ოთახში)

ბრ. (გაკვირვებით) ფრეილინ მაარ! ეს თქვენა ხართ?!

ფრ. ანნა. დიახ მე გახლავარ! მაგრამ არ იფიქრო კი რომ მე ისეთი წინდაუხედავი ვარ.. თქვენმა სახლის პატრონმა მომაცალა. ამისი ბრალია რო აქ მოვიხედ თქვენი ძებნა.

ბრაუნ. ბიმ-ბამ.

ფრ. ანნა ბიმ-ბამ.. მართლა ისეე ცოცხალია?

ბრაუნ. არა, რალი დროსია! სიზმარშია! არ მომლანდებია. ეს ძალიან კარგია..

ფრ. ანნა. თქვენ წინანდებულათ ადტაცებული ხართ! თქვენთვის—ძალიან კარგი რამაა!.. მართლა, სრულებით არ გამოსცვლილხართ.

ბრაუნ. თქვენ ასე გონიათ? მაგრამ გაიხადეთ ჯერ თქვენი ჟაკეტი, ფრეილინ!

ფრ. ანნა არა, არა რას ამბობთ?! მე მინდოდა ისე დამეხედნა-რას აკეთებდით.. (ჰკაჭარებს) მე მსურდა მეკითხნა,—რას ზერეგა თქვენი დიდი სურათი? შეიძლება გნახოთ?

ბრაუნ. სურათი მზათ არ გახლავთ, ჯერ ტილოც კი არ მიყიდნია!

ფრ. ანნა. ეგ ვერაფერია. თქვენ კი დამპირდით...

ბარუნ. კაცი ბეჭობდა, და... მაგრამ გაიხადეთ, მართლა..

ფრ. ანნა. მე გნახეთ, ბატონო ბრაუნ, და ახლა იმედი მაქვს..

ბრაუნ. არა, არა, დარჩით.

ფრ. ანნა. აქ დავრჩე?

ბრაუნ. დიახ! თქვენ ხომ ჯერ არ იცით ვისთანა ხართ... ოჰანს ფოკერატანან! ჩემი ნალაპარაკევიდან სკიმაოდ იცნობთ. ლეტს აქ ნაილობთა: ძალიან კარგ დროს მოხვედით.

ფრ. ანნა. არა! არა, მოუხერხებელი

ეროვნული ბიბლიოთეკა

გარდა ამისა, ქალაქში საჭირო საქმეები მაქვს

ბარაუნ. მაღაზიები ყველა დაწეტილია.

ფრ. ანნა. ეგ სულ ერთია, მე მხოლოდ ნაცნობების ნახვა მინდა, მაგრამ არ კი იფიქროთ რო ასე ადვილად თავიდან მომიშორა რა. ჩვენ კიდევ კარგათ უნდა მოვილაპარაკოთ, ერთი ლაზათიანად უნდა გაგაცოცხლო დპირება არ ამისრულეთ. თქვენ, მეგონი, სეთი მხატვარი ხართ, რომელიც უფრო სიტყვებით...

ბრაუნ. ჯერ ახრი უნდა გამოირკვიოს ქალმა, თორემ დახატვას ყოველთვის, მოასწრობს.

ფრ. ანნა ვინ იცის!

ბრაუნ. მე თქვენ მაინც არ გაგიშვებთ

ფრ. ანნა. ბატონო. ბრაუნ, გთხოვთ ნუ დაბრკოლებთ

გრაუნ. იოჰან, ჰანეს!

ფრ. ანნა. გთხოვთ. (**იოჰანესი მორიდებით შემოდის**)

ნება მომეცით, გაგაცნოთ ჩემი მეგობარი იოჰანეს ფოკერატი. ფრეიერინ ანნა მაირი

იოჰან გაგონებით თქვენზე ბევრი რამ გამიფრ. ანნა. გონია (**ორივენი ერთად**).

ბრაუნ იოანეს, წარმოიდგინე რომ ფრეილინა გაპარვას აპირებდა.

ჰოჰან. ჩემ ცოლსაც და მეც ძალიან ვეწუწუნებოდა. ნუ თუ ამ ერთ სადამოს ჩვენ არ გვიწყალობებთ?

ფრ. ანნა. არ ვიცი, ღმერთმანი... მაგრამ მართლა თუ თქვენ არ შეგაწუხებთ, სიამოვნებით დავრჩები.

ჰოჰან. სრულებითაც არა!., პირიქით.. (**ეკაკტს კახდის და ბრაუნს კახასტეკმს**) დაჭიდე, გეთაყვა. მე კი წავალ და ჩემ ცოლს შევატყობინებს (**სწოდ ოთახის კარებიდან შესძახებს**) კეტე! (**შერე კახდის სწოდ ოთახში**)

ფრ. ანნა (**სარკეში იყურება და ტანსაცმელს ასწორებს**) თქვენი მეგობარი ძალიან მოსიყვარულე იქნება.

ბრაუნ. ხანდისხან გადაკბარბეულთაც

ფრ ანნა როგორ!

ბრაუნი ვხუმრობ რასაკვირველია ძალიან კეთილი რამეა! ცუდია მხოლოდ იმ დროს, როდესაც თავის მაწურებზე დაიწყებს ხოლმე ლაპარაკს: მაშინ სწორედ აუტანელი ხდება ბაბში თქვენ თვითონ დარწმუნდებით, თუ ამ საღამოთი აქ დარჩებით, თავის ხელთანაწურებიდან უთოდ წაგიკითხავსთ რამეს.

ფრ. ანნა. ეგ რა ხელთანაწერები აქვსთ?

ბრაუნი. ჩემთვის ძალიან ძნელი მისახვედრი რამეა: ფილოსოფიური, კრიტიკული, ფსიხო-ფილოსოფიური და კიდე რა ვიცით.. რაღაცა არა ჩვეულებრივი კი.

ფრ. ანნა. ეს მეტად საინტერესოა: მეც ხომ ცოტაოდენი გამეგება ფილოსოფიისა.

ბრ. მაშ მალე ვეღარ დაეხწვეთო: მეტის მეტად გაუხარდება, თუ იმისი ნაწერები დაგაინტერესებთ.

ჰოჰ. (**კუმოდის სწოდ ოთახიდან კარებში**) ბრაუნ!

ბრ. რა ამბავია?

ჰოჰ. მოდი აქ, კეტე გეძახის. ერთი დამშვიდდი გეთაყვა: ისეთ ჭგონია რო ბალღს ერთი ნეკი ძალიან გრძელი აქვს.

ბრ. ეგ რაღა სისულელეა!

ჰოჰ. რასაკვირველია, სირეგვენეა! მაგრამ შენ მაინც დამშვიდე: უთხარი რომ ტუალეტ-უბრალოდ სწუხს.

ბრ. კარგი, კარგი, წავალ! (**კახდის სწოდ ოთახში**)

ჰოჰ. ფრეიერინ, ჩემი ცოლი ბოდიშს იხდის მაგრამ მალე გეახლებათ.

გითხოვ კი რომ ჯერ ჯერობით ჩვენი პატარა ბალი გაჩვენოთ. გნებავთ?

ფრ. ანნა რასაკვირველია! დიდი სიამოვნებით.

ჰოჰან. (**დამოდით**) საუცხოვო ადგილია რასაკვირველია, ნაკირაგებიც. ყველაზე მშვენიერი აქ ტბაა თქვენ გინახავთ მიუჰელის

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სერგო გიორგის ძე ნაკაიძე

ქართველთა ცხენოსან პოლკში მსახურობდა, მესოპოტომიის მხარეზე ბრძოლაში დაიჭრა და ოსმოლებს ტყვედ ჩაუვარდა.

მზე ამობრწყინდა...

ძდენთ თავისუფლებისთვის მებრძოლთ

ბნელი ღამეა,.. კუპრივით შავი ღრუბლები ტალღებივით ირევიან პირკუშა ცაზე.: სიცოცხლე გაყინულა..,

სამარისებური სიჩუმე მეფობს ყველგან.. ხოლო აქა იქ ბნელეთის ჯურღმულებში ადამიანების კვნესა და აესულთა მაყრიონი გაისმის...

— ოხ, საზარელ ა.., საშინელია ეს ღამე!.. საშინელი! ნეტავი როდემდის იქნება ასე... როდემდის?—ამომხდა გულიდან.

ჩუ!.. უკუნეთ წყვდიადში მამლის ყივილი გაისმის,.. მას მიყვნენ სხვებიც,.. ყრუ სიბნელეში თითქო სიცოცხლე შეიერა.,.

ქვეყანა ახმაურდა.,.

— განთიადი მოახლოვებულია.,. მზე უნდა ამოვიდეს!—ჩამძახის ვიღაც...

უცებ იელვა,.. იგრგვინა... ამოვარდა ქარიშხალი... ქვეყანა საშინელმა ხმაურობამ მოიცვა...

— არ გვინდა შავბნელი ღამე!., არა!.. გაისმოდა ირგვლივ...

ძლიერი ქარი შეუჭერებლივ დაჰქროდა და სადღაც მიერეკებოდა ნიფლეთ-ნიფლეთად დაგლეჯილ ღრუბლებს-.. და გამოჩნდა მზე, რომელიც ჯერ კიდევ მკრთალად ანათებდა,.. ეტყობოდა დიდი, დიდი ხნის განაწამები იყო იგი...

ცხოველი მზე თანდათან იკრებდა ძალა და ბრწყინვალედა.,..-, მისმა სხივებმა სიცოცხლე დაუბრუნა ყველას...

საუკუნოებით გაყინული ქვეყანა მოჩუხჩუხე ნაკადულებათ იქცა... კლდე-გამოქვაბულებში შეხიზნული ჩიტები ჭიკჭიკით გამოფრინდნენ ვერცხლისფერ სხივებზე...

მიდამო ათასფრად აყვავილდა...

გრძნეული ბუნებული თავისუფლების ჰანგით მიესალმა ახლათ გაღვიძებულ ქვეყანას, თავისუფლების სიმღერები ჰაერს ავსობენ, .

ქვეყანა გაცოცხლდა... მზე ამობრწყინდა!..

ლ. ძაძგური

კინტოს ჩივილი

ერთი მითხარ სადა გაქვს სამართალი?,
უსამართლოდ გაგვიძარეს ფართალი;
ვერ ვიყიდე ვერც ლოში, ვერც სათალი;
სთქვი, მითხარი, სადა გაქვს სამართალი?

* * *

მთელი ქვეყნის მიწა, ფული, შენია;
მოეკიდოს ცეცხლი., ნავთი, გენია;
დედამიწა და ქვეყანა ერთია,
გამგებელი თვით უფალი დმერთია.

* * *

ვითომ რაო? შენ მოგანიეს ყველა?
მიწა, წყალი და ხახარი სუყველა?
არ არსებობს შენთვის სამართალია,
და ყველას სალი, როგორც რომ სათალია.

* * *

მაგრამ როცა კარს დაგირეკს სიკვდილი;
მაშინ ნახე ჩვენი ხარხარ-სიცილი;
ვის უტოვებ შენ ამდენსა ქონებას?
ერთი ჭკიფხე შენს ქკუას და ფონებას.

* * *

სიიქოს ვერაფერს ვერ წაიღებ,
გასაგებსაც, ამ ქვეყნადვე გიგებ..
მაშ ნუ გინდა, შენ ეგ დიდი ქონება,
და ნურც სხვისი წვალება და ფონება.

* * *

ერთი კარგათ, მოიკრიბე ფონება:
ძმურად დავყოთ ეს საერთო ქონება.

ივ. ინახარიძე

დათვის სამსახური

ვინც სახნავი უკეთესმართად
ბრუნდეთ ხნას და ბრუნდეთ ფარცხსა,
ის მე პოროსა ნელარ მაშვეს,
რაკი იმ ფქვილით გამოაცხარ!..

დ. გურამიშვილი.

დათვის სამსახური ორმ ეკეთონაოთ შეტის შეტი ერთეულებით თავის ბატონს შუაზე რომ ქვა დასტა, ბეჭს კაუფრენი და სული კი კაუფრთხობინა.

სწორედ ასე ორჯეს ზოგიერთი ადამიანი, რომელიც ბარტიელ წერილ შეფარეთა, ბარტიის სახელით „რეკოლუციონერობის“ და თავისი საქმე ადით ორ თუ სამეზე აკეთებს, ფნეის კიდეც.

მოგესენებით, დღეს ჩვენს ქვეყანაში მაინც საქმიანა ორ ურთიერთისაკენ გაოთეზეს, რეკოლუციონერ და ანარქიონერ ძალთ ბრძოლა, ერთმეორ ეს ეზეთ ეზეთ ეზეთ! ეს ეზეთ ეზეთ ეზეთ?—

ზოგიერნი „ანარქიანი“ ასე ორჯეთან, რომ დამაინ ორთ სოფლის მოწინააღმეფენ ურთიერთს შემოიტეკონ...

ოქროს კიტეტ რომ ეფოთ, ანგელოზი, ეოფლიდ ხათონ, მაინც კაკათხსარეფენ, თუ „ბარტიელად“ ორ კეფხრთხინ.

ეს ორეფ ბაკეფ ბაკეფეს, ეხლეს მოაფრთხეთ რეკოლიუციის ბარეფელი ადიდანეფ რომ კეფოიტეხეთ თავისუფლეფს ოფენენ, სიტეფეს, კეკეთ, კეკეთონ, სინიდისის და სხ.

ორ ეს ბაკეფეკეფ, ეხლეს სამსეკეთ მინისტრეს, სკეფლის მინისტრეს ყოფილეს მოკალეკ კეკენსკეთ რომ კეფოიტეხეთ: ადეკეონ ბრძოლ ორეთეთ ორ შეიძეკენო.

ჩვენი სოფელი ჯერ კიდევ ბინეკეფეთ ეხეფლეთ, ბეკო ადეკეს ეკოა-კეთხეთ მეიდნე, შეკენეფედ ადეფეთ სინთადეთ სეკეთეთ. ზოგიერო ბრძოლ ორეთეთ ორ შეიძეკენო.

ჩვენი სოფელი ჯერ კიდევ ბინეკეფეთ ეხეფლეთ, ბეკო ადეკეს ეკოა-კეთხეთ მეიდნე, შეკენეფედ ადეფეთ სინთადეთ სეკეთეთ. ზოგიერო ბრძოლ ორეთეთ ორ შეიძეკენო. ეს ეფეკ ეკეფ ეკეფ ეკეფ

ეროვნული ბიბლიოთეკა

დობით, სოფლის კეთილსინდისიერებით, ტანსაცმელ ეკმარა ბერგელ სათბობრის ირწყვნებში საკუთარნი ამოშრეკელად ეკონ და ამ ეკმე ბერგელმა მან ეკმოიანინ დამოუკიდებელი ფუნაზელი ასრიოვნებს ოფენი ეკონის და ხალხის საკეთილდღეოდ. რაიცა მაგინ ეკონ შეიტანეს და ეასაბუთად სდვენს. სიკარგველის საკუთარი ბარდამენტი რომ ედიარსოს (და შე ფრმალი მეკმენ, რომ ეს ასეთ იქნებს) ან ეკონ უნდა კეიკუსაენის ამ ბარდამენტეს ეკლუნთ ინტერესებინ დაბეკეკეკ..

და ასეთ კეკეს სდვენიან!

უტეკერი ტონობეი ეკეკეკ ეკრდეკ ანსდეკანდა მოძღვრის ბოეორძის შესახებ: კეკი, რომელიც ეზოდან ეკ ეზოდან ხალხის ეაბსაეუფოსთეკ ეკეკეკ ეოფდეკ, —მეორე ხნის კანონეკლობაეში კანსნს ორი ეკეკ, ეოფეკრეტეკი, ბანკი, სოფლის ნიეთიერეკ ანამდებენდან ეიდეკი ეკეკ, რომ ბაზრობის დაეწესებინს და რეკანის ეკნაი სოფლის ბიდოზე კანეეარეთინს ბაკანი, როეორც ეკეეარიტი ეოძღვარი ეოფეკლის დანისძეებიდ ებრძოდ და ებრძვის ხალხის დაეეეეკეკ ანდა-ეწესებენ და ეკეკდიდის ხალხის ამაღლებეს, კანეეიდნიერებს,—ია ასეთ კეკს სდვენიან: ინაეორ კეკეეეეო.

ვინც ეიგნობს, ჩეეი ანრიც ეკეოდინებს: კეკერიკეკენის ეოტრფიალე ია ეკო, და თუ ეოძღვარი ბოკეორძე ეაეინსენე, ითეოთ კი ია ანდ ადგილთით ეიეეონდეს; კი ხანაი ჩვენებური ეეკეკანობრეს და ეიხეკეკ კარდკეეინდი ადგილეკი ეკეიდე, ეაკრამ სიამოვნდეკ ეოფეკლეოეის ენდა ეიოეკეს.

თუ კი ეეეეინდეკი ანტეკეინტი,ეკეაზეკი,ეძარდეკეკი, ენა-ეკანა, ზნეკობა-ეკონეკთთ კეკბრნენდი, სანოეკე და ტეინდან კეკეიბრეკეკი, ია როეორც ეიდალიტეკეკრი, ია ეკეკ ეროეორც ეკეაზეკი, ია ეროეორც ეაეეეკ ეიეეეკ ეკეეეკ ეკეეეკ ეკ

ეროვნული ბიბლიოთეკა

—საწყალი დედა!... მომელოდა, ადრე მოხუევალ, შვილო შინო. შეიძლება ფიქრობს, მე კარგათ ვცხოვრობ და ის დავივიწყე. მან არ იცის ჩემი გაჭირვება, მე იმისი... მახსოვს როგორ ვფიქრობდი: ოჯახს, დედას დავეხმარები მეც ჩემს თავს მოუვლი კარგათ მეთქი, მარა დახეთ რა რიგ წავიდა ჩემი საქმე! ეხლა საკმარისი წლოვნობის ვარ, არაფერი გამაჩნია, მარტოთ პურის ფულს ვშოულობ ტანჯვით... ასეთ გაჩენას, რომ არ გავეჩინე ღმერთს არ ჯობდა!.. უკეთესი არ იყო, სულ არ მოვსულიყავი ამ ქვეყნათ!..

- ხშირათ კვნესის ოლია, ასეთი გმინვა ისმის ამის გულიდან, მხოლოდ ისე საიდუმლოთ, იროშ არავის ესმის...

—მომენატრა საყვარელი დედა, და-ძმა! მარა რა ვქნა?.. ვინ იცის, შეიძლება კიდევ მოეწყოს საქმე, ქირაი მომიმატონ, იქნებ დავეხმარო დედას... მარა ოხ, რა ცუდი ხალხია ამ ქალაქში, ყველას მეშინია, მატყუებენ. ან ქირას მომიმატებენ? — თუ არ გინდა, გარეთ გაეთრიო—დამიყვირა გიორგიმ. მართლა, რომ გამაგდონ, სად უნდა წავ-დე? რა წყალში ჩავარდე?.. მერე, რა დაუშავდებათ, რომ მეტი ქირა მომცენ, ნუ გეშინია არ დააკლდეთ: იმოდენას იგებენ... შეიძლება არ მეკუთნის, მაგრამ ხომ ხედავენ გაჭივრებულს კაბა ტანზე არ მაცვია და ფეხზე, ღარიბი კაცის შვილი ვარ...

მიდის დრო. ოლია ჩვეულებრივი ფიქრებით მოცული განაგრძნობს მუშაობას ქარხანაში..., ესმის ჩვეულებრივი გინება და ყვირილი...

მართლაც, ოლია რაც ქალაქში ჩამოვიდა, მას არც კი უნახავს ისეთი ადამიანი, რომ მისთვის დახმარება გაეწია, მას მხოლოდ დაცინვა ახსოვდა... ბევრი შევიწროება ნახა, ბევრი განსაცდელი გაიარა, მარა აიტანა... მის მოგონებაში მხოლოდ ერთი შემთხვევა იყო, ერთი ეპიზოდი, რომელიც ახსოვდა და რომელშიაც ის ხედავდა სულ სხვა ხმას.., მაგრამ ის კარგათ გარკვეული არ იყო და ფიქრობდა ნუ თუ შესაძლებელია, რომ ჩვენც ადამიანურათ ვიცხოვროთ. ან თუ მოვესწრები სიყვარულით ავსილ ცხოვრებას?. ასეთი კითხვები აღეძრებოდა მას, როცა მოაგონდებოდა ის შემთხვევა, როცა მას და სხვა მუშა ქალებს მამაკაცებთან ერთად, ერთ საღამოს ქალაქს გარეთ ერთი ახალგაზდა ესაუბრა —მათ მდგომარობაზე, აუხსნა ყველაფერი და მოუწოდა .. ოლიას ახსოვს ეს. აიოვს-ის მოლაპარაკე დამრიგებელი, დამხმარე, მისი—მესაიდუმლე... მან ნახა ადამიანი. მან გაიგონა ადამიანური ხმა... მოსარჩლე ვინმე იხილა, გაიგო რომ ისიც ადამიანი ყოფილა.·. მან ერთხელ ნახა პირველათ, მარამ შემდეგ კი ვერა... რამოდენიმე ხნის შემდეგ კი ფაბრიკაში უთხრეს, - იგი ნარიმის მხარეში გააგზავნესო...

ეს იყო პირველად, პირველჯერ... და ეს იყო, მის ცხოვრებაში დასაწყისი ახალი ხანისა. იმ დღიდან ის გამოიცვალა, დააკვირდა ცხოვრებას და შეუდგა თვით-განვითარებას... მართალია, მან თავისი მესაიდუმლე ვერ ნახა იმ ღამეს შემდეგ, მარა შეეცადა მის მონახვას. ის მუშაობს, კვირაუქმე დღეებში წიგნებს კითხულობს. თავისი მეგობარიც მართლაც დააინტერესა და სხვა მუშა ქალებსაც ესაუბრებოდა. თავის ირგვლივ ათამდე ახალგაზდა —ქალებს მოუყარა თავი და ერთ გვარი წრე შექნა. მისი წინანდელი ფიქრები, მოგონებები შეიცვალა სხვაზე.. და მან, ქალები, რომლებიც დამცირებულათ ეჩვენებოდა, უკვე ადამიანებათ დაინახა... გაბედულება მოემატა და მისთვის აიხსნა ქარხნის წესებს, თან და თან ირკვევოდა ცხოვრებაში და ხალისიანად შეუდგა ახალ ფერხულში ჩაბმას...

ეს იყო დასაწყისი.. და ეს იყო იმ დროს, როცა 1905 წლიდან საკმაო დროს გავლო და ჩვენი ქვეყნის ცხოვრებაში ახალი გამოფხიზლების ხანა იწყებოდა...

(გაგრძელება იქნება)

ჟუჟისპირელი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

„ფიქრი სანატრი“ და ფიქრნი „შავად მღელვარნი“

III

„ფიქრი სანატრი“ და პოეტის „ხვედრი“

ადამიანის სულის წყურვილი, მისი გულის ნდომი აშკარათ ნატერაში გამომჟღავნდება. შევიტყოთ, რაში მდგომარეობს ბარათაშვილის სულის უმთავრესი მოთხოვნილება ამას გვაცნობებს პოეტის „ფიქრი სანატრი, ორ ლექსში გამოსთქვავს პოეტი თავის ნატერას, ერთი ასე იწყება„ არ უკიჟინო სატრფოვო. და მეორე „ცისა ფერს ლურჯსა ფერს“ პირველ ლექსში ბარათაშვილი აფთხილებს სატრფოს, რათა მისი „უკვდავნი გრძნობანნ“ არ მიიღოს ხორციელ გულის თქმად, რადგან თუ არა ხორციელ სამოსლით „მოკვდება ენას ან ძალ უძს უკვდავთა გრ; ძნობათ გამოთქმა“ შემდეგ პოეტი განმარტავს რაში მდგომარეობენ ეს უკვდავნი გრძნობანი.

„მინდა მზე ვიყო, რომ სხივი
ჩემთ დღეთა გარსა მოვავლო,
სალამო მისთვის შთავიდე,
რომ დილა უფრო გაცხოველო.
მინდა რომ ვიყო ვარსკლავი
განთიადისა მორბედი,
რომ ჩემს აღმოსავლს ელოდენ
ტყეთა ფრინველნი და ვარდი“.

სატრფოსათვისაც მსგავსი რამ ენატრება მგოსანს:

მინდა შენ იყო სატრფოვო
მშვენიერისა ცის ცვარი,
რომ განაცოცხლო შავარნო,
მდელო სიცხითა დამჭკნარი“

მაშასადამე, პოეტის ნატერა გარდაიქცეს თვითონაც და მისი სატრფოც მსოფლის მაწარმოებელ კოსმიურ ძალებად-მზედ, ვარსკლავად ცის ნამად, და თანამშრომლობდენ მათთან ერთად სამარადისო.

„რომ ერთად შესხივებულნი შვებას მოჰფენდენ სიცოცხლეს არეს ავსებდენ სიცოცხლეთ

ეკენარეთ განმაცხოველებლად იყვნენ სამარადის.

სოფლისა განსათავებლად.

ამ რიგად, პოეტის „იდუმალი ხმა“ ანუ სულის უმთავრესი მოთხოვნილება მის სანატერ ფიქრში განსახიერდა უკვდავ გრძნობებად, რომელნიც ეხეფიან შეემსჭვლნენ მსოფლიოს მოწყალმართე უკვდავ ძალებს.

სხანს, პოეტის ხვედრი უკვდავების ბეჭდით უნდა იყოს აღბეჭდილი. აი რათ მისდრეკეულ ცისაკენ პოეტის სანატრი ფიქრება მის არსებას!

მეორე დასახელებულ ლექსში პოეტი გვიხატავს თავის სწრაფეს ცისკენ.

„ცისა ფერს, ლურჯსა ფერს,
პირველად ქნილსა ფერს
და არა ამ ქვეყნიერს
სიყრმიდგან ვეტრფოდი“

სიყრმიდანვე იქით იტაცებდა პოეტს მისი სანატრი ფიქრი:

ფიქრი მი სანატრი მიმიწევეს ცისა ქედს
რომ ეშით დამთვრალი შევერთდე
ლურჯსა ფერს“

პოეტი წინასწარ ჰგრძნობს, რომ არ ეღირსება სამშობლოში სიკვდილი და ნუგეშობს მით, რომ ცა იქნება მისი მფარველი დამტირებელი, და საფლავის ნიადის შემწყნარებელი:

„მოკვდები, ვერ ვნახავ
ცრემსა მე მშობლიურს
მის ნაცვლად ცა ლურჯი
დამფფქვრევს ცვარს ციურს.
სამარეს ჩემსა რომ
გარს ნისლი მოიცავს
იგიცა შესწაროს ციაგმან
ლურჯსა ცას“

ეს უკვდავება მარადისობა—აი რას თხოულობს პოეტის სულის წყურვილი! აი სად უნდა ეძიოს ბარათაშვილმა თვისი ხვედრი, აი რაზედ ჩასჩიჩინებს მას მისი „იდუმალი ხმა“, მისი მეტაფიზიკური აღლო!

დ. მ. დეკანოზიშვილი.

(გაგრძელება იქნება.)

რედაქტორ-გამომგ. **იოსებ იმედაშვილი.**

სასახლის ქუჩა
თავად ეზნ. სახლი

„ერთად ერთ რესტორან „კაფე პარიზს“ საზაფხულოდ **აქვს ბაღი**, სადაც სუფთა ჰაერზე შეიძლება **საუზმის, სადილის** და **ვახშმის** მირთმევა, არის ცალკე ფანჩატურები და კაბინეტები. **სანოვაგე საუკეთესო ღირსებისაა ჰატივისცემით სილ. გიგიბერია.**

„სახალხო ფურცელი“

ყოველდღიური პოლიტიკური გაზეთი სოციალისტ ფედერალისტებისა. თითო № 10 კ. რედაქცია და კანტორა იმყოფება თბილისში, სასახლის ქ. სარაჯიშვილის **სახ. № 6** ფოსტის ადრესი: Тифлисъ „Сахалхо пурцели« поч. ящ. 190. ტელ. № 12—29

რედ.-გამომცემელი **დ. ჯორჯაძე**

7 მაისიდან გამოდის ქართველ სამხედრო პირების თანამშრომლობით

გაზეთი: „ჭარის კაცი“

გაზეთი წლის დამლევამდე ეღირება 4 მან. 50 კაპ. ცალკე ნომერი 5 კაპ. წერილები და ფული **უნდა** გამოიგზავნოს შემდეგის მისამართით: г. Тиф.

Редакція „Джариецъ—Каци.“ Почтовый ящикъ № 190

რედაქცია და კანტ. მოთავსებულია სასახლის ქუჩაზე № 5 და ღია არის დილის 10—2 ს. და საღამოს 7—8 ს. **რედ. გამომ. კ. ცქიტიშვილი**

ხარფუხის საზოგადო კლუბი

ოპერეტა—სინემატოგ. სიმებ. ორკ.

საუზმეობა—სინემატოგრაფი: სიმებ. ორკეს.
ოთხშაბათი—ქართული წარმოდგენა,
ხუთშაბათი—ოპერეტა რუსული ენაზე.
პარასკევი—. საოჯახო საღამო
შაბათი—რუსული წარმოდგენა
კვირა—სიმებიანი ორკესტრი

შესახალველი ფასი: ქალები და სტუდენტები – 25 კ. მამაკაცნი 50 კ.

დასაწყისი: წარმოგენა—კონცერტების—სინოგრაფ—საღ. 8 ნახ. ს-ტეა

ანალიკლუბი

1 კვირის პრუ
აპრილის 23-30

ჭირა—რუსული წარმოდგენა. ბილეთი 50-30 კ.
ოპერეტა—ოპერეტა. ბილეთები: 1 მ.-50
ხუთშაბათი—საოჯახო საღამო
ოთხშაბ.—სინემატოგრაფი. სიმებ. ორკ.
ხუთშაბ.—ქართ. წარმ. ბილეთები 50-30 კ.
პარასკ.—ოპერეტა. ბილეთები: 1 მ.-30
აბ—საო

სტამბა „სიბრძნინ“